

Aan Gemeente Roerdalen
T.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 6099
6077 ZH SINT ODILIENBERG

Ons kenmerk: 2014/np/gve/advies
Uw kenmerk:
Onderwerp: Gevraagd advies over Verordeningen Participatiewet

Heerlen/Posterholt, 7 oktober 2014

Geacht College,

Tijdens de laatste vergadering van de CRR op 2 oktober jongstleden, waarbij wethouder Den Teuling als toehoorder aanwezig was, heeft laatstgenoemde ons medegedeeld dat het College advies wenst over de aan ons toegezonden concept-verordeningen betreffende de Participatiewet en haar diverse onderdelen; bij dezen.

Graag willen wij een paar algemene en inleidende opmerkingen vooraf plaatsen.

Eigen beoordelings- en beleidsvisie

Allereerst wil de CRR benadrukken dat, waar de gemeentelijke overheid weinig tot geen vrije beleidsruimte is gelaten door de wetgever, er in de optiek van de CRR zoveel mogelijk gebruik gemaakt zou moeten worden van de beoordelingsruimte die er nog wel is. Ook in de uitvoering kunnen door een milde aanpak de harde kanten van de wet worden afgeslepen. We pleiten ervoor hier gebruik van te maken in het (uitvoerings-) beleid dat op basis van de verordeningen wordt gemaakt. Dit vergt mogelijk een verandering van de *mind-set* bij de lokale overheid. Teveel nog zien we in de verordeningen een technocratische uitvoering van wat de centrale overheid c.q. de wetgever bij de gemeente over de heg heeft gegooid. In de voorliggende verordeningen is op plaatselijk niveau de wet uitgewerkt. We denken dat de beleidsnota's veel belangrijker zijn. We zouden graag zien dat de gemeente een visie ontwikkelt, die weliswaar geschaagd wordt door het wettelijk kader, maar ook door redelijkheid, compassie, betrokkenheid en het morele baken anderen

secretariaat cliëntenraad roerdalen
mevr. drs. nanne van poll
e-mail:secretaris@clienraad-roerdalen.nl

(uitkeringsgerechtigden) te willen helpen. En voorts uiteraard door een mensgerichte doeltreffendheid en doelmatigheid. Niet hoe je iets doet zou belangrijk moeten zijn, maar waarom en waartoe je iets doet. Een morele stip op de horizon waar je in de beoordeling en uitvoering naar toe wilt als sociale dienst, waarbij je niet bij voorbaat uitgaat van het slechte van de uitkeringsgerechtigde. Vastgeroeste beelden moeten afgebroken worden en in die storm kan tegelijk de benarde bureaucratie waarin men zit, meegenomen worden, door te (blijven) werken aan een eigen oriëntatie binnen het opgelegde wettelijk kader, waarvan best gezegd kan worden door de verantwoordelijken dat deze zich slecht verhoudt tot die nieuwe mensgerichte oriëntatie. Noem het *couleur locale* of de nieuwe ambtenaar die zich niet alleen door rationaliteit laat leiden. Uit Roerdalen mag best een nieuw geluid gehoord worden. De gemeente is klein, maar daarom nog wel in staat om een eigen(wijs) geluid te laten horen.

De ver doorgevoerde rationaliteit van de homo economicus kan tot geen andere conclusie leiden dan dat alle uitkeringen gewoon afgeschaft moeten worden. Kost veel, levert niks op. De homo economicus gelooft ook sterk in de heilzame werking van pijnlijke prikkels. In ons advies over de uitgangspuntennotitie Participatiewet schreven we al dat de nadruk wordt gelegd op eigen verantwoordelijkheid, plichten, sanctionering en handhaving. Prikkels die naar de mening van de CRR door de twee wetten (Participatiewet en Wet Maatregelen) de kansen van werkzoekenden (met of zonder beperking) op de arbeidsmarkt niet concreet vergroten.

Het verantwoordelijkheidsgevoel wordt niet groter door een zware straf. De uitkeringsgerechtigde wordt niet zelfredzamer als hij precies moet doen wat de klantmanager zegt. De eigen kracht wordt vernietigd en de betrokkene raakt geïsoleerd van de sociale omgeving als de uitkering maanden wordt stilgelegd. Men ontwikkelt geen 'werknemersvaardigheden' door te werken in een verplichte tegenprestatie. Het doet totaal geen beroep op talenten, sluit vaak niet aan op de persoonlijke belangstelling en is in een aantal gevallen zelfs ronduit vernederend. Die teneur is naar ons gevoel terug te vinden in de onderhavige wetgeving.

We hopen dat bij de inrichting en formulering van het beleid met deze opmerkingen rekening wordt gehouden.

Maatwerk

Voorts willen wij benadrukken dat er in alle gevallen sprake moet zijn van maatwerk richting de uitkeringsgerechtigde(n). Ook is van belang dat de bejegening van de uitkeringsgerechtigden door de consulenten volgens de algemeen aanvaarde (fatsoens-) normen verloopt. Wij hebben daar regelmatig ongevraagd over geadviseerd, en verwijzen daarom ook naar deze eerdere adviezen. Voor ons vormen de richtlijnen van de Nationale Ombudsman een goed uitgangspunt in deze kwestie, en wij zouden dan ook graag zien dat de consulenten hiervan kennisnemen.

Privacy

Daarnaast vinden we het belangrijk dat de privacy van burgers geborgd wordt door de gemeente, daar volgens ons de systemen nog altijd toegankelijk zijn voor iedere ambtenaar. Dit vergt een urgente en noodzakelijke aanpassing van de toegankelijkheid op basis van de functie van de betreffende ambtenaar. Wij als CRR hebben hier herhaaldelijk op gewezen, maar tot op heden zonder noemenswaardig resultaat, terwijl de staatssecretaris Klijnsma ook meerdere malen haar bezorgdheid hierover publiekelijk heeft geuit. In dit kader wijzen we nog op een brief van minister Plasterk waarin hij een beleidsvisie met richtlijnen geeft voor het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens in de gemeentelijke praktijk in het kader van de decentralisaties¹. We nemen aan dat u daar nota van hebt genomen en ook bekend bent met een experiment op het terrein van informatievoorziening en privacybeleid en in de gemeente Enschede².

Dit een en ander klemmt temeer nu binnenkort het nieuwe Systeem Risico Indicatie (SyRI) zal worden ingevoerd, ondanks fundamentele kritiek daarop van de Raad van State en het College Bescherming Persoonsgegevens. Dit is een 'vergaande beperking van de persoonlijke levenssfeer', aldus de RvS. 'De opsomming lijkt niet bedoeld om in te perken, maar om zo veel mogelijk armslag te hebben.' Doordat de filtercriteria vrijelijk kunnen worden aangepast, zou het profileren kunnen uitmonden in een 'fishing expedition': het hengelen naar specifieke prooien.

Het SyRI is bedoeld om gemeenten en overheidsinstanties effectiever te laten zoeken naar mensen die uitkeringen of toeslagen misbruiken. Het is de uitwerking van de vernieuwde Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI) die vorig jaar door de Tweede Kamer is aangenomen. Voor verwerking in SyRI komen de volgende gegevens in aanmerking, zo meldt de wet: arbeidsgegevens, boetes en sancties, fiscale gegevens, gegevens roerende en onroerende goederen, handelsgegevens, huisvestingsgegevens, identificerende gegevens, inburgeringsgegevens, nalevingsgegevens, onderwijsgegevens, pensioengegevens, re-integratiegegevens, schuldenlastgegevens, uitkerings-, toeslagen- en subsidiegegevens, vergunningen en ontheffingen, zorgverzekeringsgegevens. Een overheidsdienst kan aan de hand van deze data een 'risicomodel' opstellen dat als een soort filter fungeert, waarna er vanzelf 'risicomeldingen' uit het systeem rollen: personen die misschien frauderen. Het systeem is vergelijkbaar met het profileren van criminelen. De verdachten komen in een database terecht.

---

¹ Brief d.d. 27 mei 2014; nr. 62 van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de voorzitter van de Tweede Kamer.

² Gebleken is in dat experiment dat de grootste uitdaging de cultuuromslag is: medewerkers binnen het sociaal domein moeten zichzelf aanleren dat ze bij alle gegevens die ze bekijken, gaan nadenken over of zij die gegevens wel mogen inzien en met wie ze die mogen delen. Wijkcoaches moeten gaan beseffen dat de dossiers die ze bespreken met het wijkteam niet met alle leden hoeven worden besproken, maar slechts met de leden die betrokken zijn bij het dossier.

Bespreking verordeningen

Op basis van de bespreking binnen de CRR komen wij tot de volgende opmerkingen ten aanzien van de onderstaande verordeningen. Al eerder merkten we op dat de Participatiewet c.a. met te grote haast ingevoerd wordt. Haastige spoed is zelden goed³. Bij iedere verordening zullen we derhalve aangeven welke wijzigingen intussen weer aangebracht moeten worden in de verordeningen. De CRR adviseert u zulks te doen met de grootst mogelijke zorgvuldigheid.

1. Afstemmingsverordening

- a. De nota van wijziging past het wetsvoorstel Verzamelwet SZW 2015 aan door de grondslag voor afstemming wegens schending re-integratieplicht waardoor de ontheffing van de arbeidsplicht van een alleenstaande ouder is ingetrokken, te verplaatsen naar artikel 8 lid 1 onderdeel e Participatiewet. Bij het opstellen van de afstemmingsverordening dient de verordeningsgrondslag te worden aangepast.
- b. Door de Wet maatregelen WWB wordt de verplichting van belanghebbende om zich te onthouden van zeer ernstige misdragen per 1 januari 2015 omgezet van een onzelfstandige verplichting naar een op zichzelf staande verplichting. Dit betekent dat om een belanghebbende te sanctioneren wegens zeer ernstige misdragingen, er geen sprake meer moet zijn van samenhang tussen de zeer ernstige misdrijving en het niet nakomen van een of meer verplichtingen uit de Participatiewet. Voor IOAW en IOAZ was het voorgaande in eerste instantie niet geregeld. Door de nota van wijziging gebeurt dit alsnog. Binnen de IOAW en de IOAZ gaat dus hetzelfde gelden als in de Participatiewet. Bij het maken van de afstemmingsverordening dient met het voorgaande rekening gehouden te worden.

Artikelsgewijze behandeling

In de toelichting bij art. 5 wordt gesproken over 'lik-op-stukbeleid', terwijl de termijn op 1 jaar is gesteld. Dat is in de ogen van de CRR te lang om nog te kunnen spreken van 'lik-op-stuk', dus waarom wordt de termijn niet op maximaal 6 maanden gesteld?

Art. 8 sub b: De CRR vraagt zich af of de wetgever heeft bedoeld om hier 'niet of onvoldoende meewerken' te noemen? De wet rept enkel over niet-nakomen (en niet over niet-voldoende-nakomen): Artikel 18, lid 2 PW: "*Het college verlaagt de bijstand... ter zake van het niet-nakomen ...van de verplichtingen*". Een lagere regeling mag niet in strijd zijn met een hogere

---

³ Zo moge blijken uit het feit dat Minister Asscher van Sociale Zaken op 16 juli 2014 het wetsvoorstel Verzamelwet SZW 2015 heeft aangeboden aan de Tweede Kamer. Tussen 16 juli 2014 en nu zijn er 2 nota's van verbeteringen en 3 nota's van wijziging verschenen.

(lex superior derogat legi inferiori). We willen hiermee onnodig juridische procedures voorkomen en u hierop attenderen.

Art. 10: De CRR stelt voor een regeling mogelijk te maken. Bijvoorbeeld 3 maanden 33%. 100% korten heeft onmiddellijke armoede en problemen tot gevolg. We zijn niet voor dergelijke draconische kortingen, maar als de wetgever een dergelijke korting wil, moeten de uitvoerders proberen de negatieve effecten ervan waar mogelijk te mitigeren. Mede uit welbegrepen eigenbelang van de gemeente. Volgens ons wordt met deze maatregel het paard achter de wagen gespannen. Vandaar ons advies een (verzachtende) regeling mogelijk te maken.

Art. 11: Inkeerregeling. Worden hier nog beleidsregels voor gemaakt? In de ogen van de CRR is het, ter voorkoming van willekeur, wenselijk. Berouw, onwetendheid en bijzondere omstandigheden zouden tot een ruimhartige toepassing van de inkeerregeling moeten leiden.

Art. 13: Zeer ernstige misdragingen: dat moet tijdens werktijd (lees: kantoortijden) zijn, anders vallen deze gedragingen naar onze mening onder strafrecht. Wordt hier nog nader beleid voor gemaakt? De CRR zet nu reeds een groot aantal vraagtekens, vooral om te benadrukken dat dit onderwerp uiterst lastig is. Wat is verbaal geweld? Wat is intimidatie? Wanneer is er sprake van discriminatie? Ook hier: voorkom willekeur. Hoe wordt bewijs geleverd? Terughoudendheid is geboden.

De CRR wil wel beklemtonen dat geweld, in welke vorm dan ook, tegen een ambtenaar uit den boze is. Omgekeerd evenwel, geweld/onheus gedrag tegen de cliënt, kan ook niet. Een professionele houding verdraagt zich niet met bijvoorbeeld treiteren, uitlokking, bloed onder de nagels vandaan halen etc. Ook zou volgens de CRR de omgeving waarin de uitkeringsgerechtigde wordt ontvangen, zodanig aangepast dienen te worden dat deze zo min mogelijk tot vervelende situaties leidt. Voorkomen is beter dan genezen. Veiligheidsexperts kunnen hier handzame adviezen voor verschaffen. Inmiddels zal duidelijk zijn dat de CRR pleit voor een empathische benadering en in elk geval een correcte bejegening van de cliënt (zie hierboven).

En bij lid 3: Hoe wordt het 'zaakgericht fysieke en mensgericht fysiek geweld' vastgesteld? Kan in dit geval niet beter aangifte worden gedaan?

Bij lid 4: Naar onze mening is dit een kromme zin. Hoezo verwijtbaar vaststellen? Het vaststellen kan toch niet verwijtbaar zijn. Het gedrag is verwijtbaar.

2. Re-integratieverordening

- a. In artikel 7 lid 1 onderdeel a Participatiewet wordt bepaald welke groepen het college dient te ondersteunen bij arbeidsinschakeling. Eén

van die groepen wordt gevormd door personen als bedoeld in artikel 34a lid 5 onderdeel b Wet WIA, artikel 35 lid 4 onderdeel b Wet WIA en artikel 36 lid 3 onderdeel b Wet WIA. De ondersteuningsplicht geldt tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende 2 aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die 2 jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d Participatiewet is verleend. Eerst werd naast onderdeel b ook verwezen naar onderdeel c van de genoemde artikelen. Onderdeel c bestaat niet en dat is de reden waarom de nota van wijziging het wetsvoorstel Verzamelwet SZW 2015 aanpast. Bij het opstellen van de re-integratieverordening, de verordening loonkostensubsidie, de verordening cliëntenparticipatie en de verordening individuele studietoelage dient met deze wijziging rekening te worden gehouden.

- b. Al eerder hebben we aangegeven dat we, met u, van mening zijn dat werk de beste weg uit armoede is. Dat werk moet echter wel voorhanden zijn. We vragen ons af of alle inspanningen die middels de re-integratieverordening geleverd moeten worden, tot meer werk leidt. Hooguit zou hier een waterbed-effect kunnen ontstaan: aan de ene kant wordt het bed naar beneden gedrukt, aan de andere kant stijgt het. Volgens de CRR moet er een nieuwe arbeidsmarktvisie ontwikkeld worden. Mede ook door de toenemende robotisering laaien oude discussies over een basisinkomen, herverdeling van werk, en banengarantieplannen gelukkig weer op. De CRR wil daar graag een bijdrage aan leveren.

Artikelsgewijze behandeling:

Art. 2 sub 1: Dit is volgens ons een onbegrijpelijke zin. Bij wat of wie ondersteunt de gemeente?

Art. 2 sub 2: Welke zijn die nadere regels en prioriteiten? Is daar al een voorstel voor?

Art. 2 Sub 4: vaag. Wordt dit nader uitgewerkt en zo ja, in welke zin?

Art. 3 sub 2: Wat is doelmatig? Welke voorliggende voorziening wordt hier bedoeld?

Art. 4: Met betrekking tot budgetplafond: Is dat ingesteld? Zo ja, wat is het plafond voor 2015? Hoe en wanneer wordt dit kenbaar gemaakt?

Art. 5 lid 2: Is de werkstage met behoud van de uitkering of wordt een stagevergoeding toegekend?

Art. 5a lid 2: Ook hier weer: met behoud van uitkering, loon?

Art. 5b lid 2: Wat is het verschil tussen de drie mogelijkheden? Komt op het eerste oog op hetzelfde neer. Welke garanties op duurzaam werk worden de uitkeringsgerechtigde aangeboden?

Art. 6 lid 1: Sociale activering. Wat houdt dit concreet in? Kan er sprake van verdringing zijn? Zo ja, hoe wordt dit tegengegaan?

Art. 7 lid 2 sub b: Scholing. Wat verstaat u onder arbeidsmarktrelevant? Wat zijn de criteria daarbij?

Art. 7 lid 3: Aan de hand waarvan wordt dit bepaald? Wordt hier nog beleid op gemaakt? Wordt CRR hierbij betrokken?

Art. 8 lid 2 en 3: Hoe wordt bepaald wat additionele werkzaamheden zijn? Wie toetst? Waaraan? Waarom is gekozen voor het bedrag van €300,-- per zes maanden? Wat is de achterliggende gedachte?

Art. 10: Hoe zorgt gemeente voor detachering? Zijn er onafhankelijke criteria of controlerende organisaties bij betrokken? Welke garantie is er dat na een detachering ook een vaste baan volgt?

Art. 11: Beschut werk: welke criteria zijn vastgesteld voor wie in aanmerking kan komen voor een plek in beschut werk en wanneer? En wat betekent het concreet als er bij de voorselectie advies bij het UWV wordt ingewonnen? Wat zijn de gevolgen van het advies? Gemeente: vraag bij UWV na hoe werknemersvoorzieningen eruit zien en let op de privacy met betrekking tot de medische dossiers! Zie hiervoor onder het kopje 'privacy'.
Art. 11 lid 4 sub b: is dit jobcarving?

Art. 12: De CRR vraagt zich af of de gemeente een no-risk-verzekering heeft afgesloten? De CRR adviseert dit wel te doen.

Art. 14: De gemeente bepaalt of en voor hoe lang (uren en duur) de jobcoach noodzakelijk is. Worden de criteria nader ingevuld? Komen er nadere beleidsregels? Zo ja, de CRR zou hier graag bij betrokken willen worden.

Art. 15: Ook hier de vraag of de CRR hierbij wordt betrokken?

In het algemeen over deze verordening:

- Hoe wordt bepaald wie welke voorziening krijgt?
- Ziet de verordening vooral op inzet voor kansrijke mensen of is deze juist voor mensen met een arbeidsbeperking? Wat zijn de mogelijkheden voor een groepsgerichte aanpak? En waar blijft individuele benadering noodzakelijk?
- De CRR adviseert de gemeente in te zetten op ontzorgen van werkgevers, zodat de drempel om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen verlaagd wordt. Denk daarbij aan no-riskpolis, maar ook op het verminderen van bureaucratie.
- Voorkom verdringing op de arbeidsmarkt. Zorg voor serieuze (reguliere) banen en zinvolle activiteiten. Mensen zijn gebaat bij werk dat hen uit de

armoede helpt. CRR vraagt aandacht voor perspectief op duurzame arbeid. Hoe wordt dit in de gemeente Roerdalen in het garen gehangen?

- Goede informatievoorziening en communicatie: Gemeente, geef aan wat wel mogelijk is en wat er verwacht wordt van cliënten. We pleiten voor een pro-actief communicatiebeleid.
- Budgetten zijn niet geormerkt. Advies CRR: Zorg voor goede rapportage van bestedingen van het geld aan de doelgroepen. En mocht er (door te voorzichtig beleid) geld overblijven, oormerk het voor komende jaren voor hetzelfde doel.
- Het verslag van de gemeente over doeltreffendheid van het re-integratiebeleid moet het oordeel van de cliëntenraad bevatten. CRR: Hoe ziet de CRR dit terug?
- Hoe wordt de kwaliteit van de dienstverlening aan werkgevers gemeten en op peil gehouden?
- Advies CRR: Let erop dat ook groepen die minder kansrijk zijn - en dus duurder voor de gemeente - ook aan bod komen. Dat geldt ook voor mensen (met en arbeidsbeperking) zonder uitkering en dus geen winst op uitkeringen voor de gemeente.
- Advies CRR: Gemeente, vraag na hoe de werknemersvoorzieningen van het UWV eruit zien.
- Advies CRR: Gemeente besteedt aan de kwaliteit van re-integratietrajecten (alleen door bedrijven met Blik op werkkeurmerk).
- Advies CRR: In het kader van grip op je leven en zelfregie is het goed dat de werkvoorziening van de cliënt zelf is. Dan heeft hij er zelf zeggenschap over. CRR: Is dat zo, gemeente?
- Advies CRR: Hanteer begrippen niet door elkaar en met verschillende doelen, zoals stage en proefplaatsing bijvoorbeeld.

3. Verordening individuele studietoelage

Met de nota van wijziging wordt de voorwaarde dat een belanghebbende met voltijdse arbeid niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon veranderd in dat een belanghebbende niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon. Bij het opstellen van de verordening individuele studietoelage zal met de ruimere doelgroep rekening moeten worden gehouden.

Van ambtenaren en de wethouder heeft de CRR begrepen deze toeslag alleen bestemd is voor 'Wajongers'. Dat is naar het oordeel van de CRR niet zo volledig en helder omschreven. Andere doelgroepen vallen dan dus buiten de boot, terwijl die ook met hoge studiekosten te maken hebben en door omstandigheden soms ook geen bijbaan hebben of kunnen doen. De hiervoor aangehaalde Nota van Wijzigingen lijkt dit mogelijk te maken. De CRR pleit voor een ruime doelgroepomschrijving.

Artikelsgewijze behandeling:

Art. 2: Met de negatieve optie krijgen de potentieel rechthebbenden een brief waarin is aangegeven dat de gemeente het voornemen heeft een individuele studietoeslag te verstrekken. De CRR adviseert dit.

Art. 3: Doelgroepomschrijving. De CRR vindt dit een merkwaardige doelgroepomschrijving. Voorstel CRR ten aanzien van de doelgroepomschrijving: 'De belanghebbende die de leeftijd van 18 jaar of ouder heeft, doch niet ouder is dan 27 jaar, recht heeft op studiefinanciering, geen in aanmerking te nemen vermogen heeft en van wie is vastgesteld dat hij met voltijdse arbeid niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden heeft tot arbeidsparticipatie.'

Art. 5 lid 1: de CRR stelt voor om het bedrag aan het begin van het schooljaar uit te betalen want dan worden de meeste kosten gemaakt.

4. Verordening Cliëntenparticipatie

De CRR heeft de vrijheid en het initiatief genomen om zelf een volledige verordening op te stellen; zie derhalve de bijlage.

5. Verordening persoonlijk participatiebudget

In de derde nota van wijziging wordt een omissie hersteld met betrekking tot de koopkrachttegemoetkoming lage inkomens. De wijziging houdt in dat de vermogenstoets van artikel 34 WWB niet van toepassing is op de koopkrachttegemoetkoming lage inkomens. Hoewel deze wijziging niet van invloed is op een van de op te stellen of te wijzigen verordeningen, benoemen we deze toch omdat de gemeenten de koopkrachttegemoetkoming lage inkomens binnen afzienbare tijd gaan uitbetalen.

Komt er een dergelijke koopkrachttegemoetkoming als bedoeld in artikel 36 a PW? Hier is geen verordening voor nodig? Blijkens lid 2 van dit artikel komt er een algemene maatregel van bestuur. Is deze al bekend en wat betekent dit voor de gemeente Roerdalen. Wordt er ook publicitair nog aandacht aan besteed?

Artikelsgewijze behandeling:

Art. 2: In de verordening worden mensen met een sollicitatieverplichting uitgesloten van het persoonlijk participatiebudget. Deze groep kon nog wel in aanmerking komen voor de Maatschappelijk Actief Bonus in 2014. Dit neigt volgens de CRR naar rechtsongelijkheid. Deze groep beschikt over hetzelfde lage inkomen op bijstandsniveau. Waarom worden

uitkeringsgerechtigden met een arbeidsverplichting uitgesloten, terwijl daar geen objectieve grond voor bestaat?

Waarom wordt de norm van 110% gekozen? De CRR pleit voor een hogere norm, te weten 130%.

Art. 3: Wat wordt hier onder verstaan (op welke wet wordt gedoeld?);
Waarom wordt de uitzondering 'in onvoldoende mate getracht inkomenspositie te verbeteren' niet genoemd in dit artikel?

Art. 4: Vanwaar de verschillen? Het is een persoonlijk recht en niet afhankelijk van de gezinssituatie.

6. Verordening tegenprestatie

De CRR heeft hier in het verleden al meerdere malen, ongevraagd, advies over gegeven, derhalve verwijzen wij naar de eerder uitgebrachte adviezen. Niettemin willen wij nogmaals het volgende onder uw aandacht brengen:

- Art. 9 PW: het moet gaan om onbeloonde maatschappelijk nuttige activiteiten, die naast re-integratieactiviteiten staan en niet leiden tot verdringing. Mag, naar ons oordeel, zonder meer als secundaire doel arbeidsinschakeling hebben.
- CRR: Wat verstaat de gemeente concreet onder maatschappelijk nuttige activiteiten?
- Wat is beperkt in duur en omvang? Het moet tijdelijk zijn. Er mag geen verdringing plaatsvinden. CRR: Hoe wordt dit bewaakt? Additionaliteit is belangrijk. Dit moet regelmatig worden gecheckt. CRR: Hoe gebeurt dit?
- De maatschappelijk nuttige activiteiten worden niet opgelegd aan duurzaam arbeidsongeschikten en ook niet aan Nuggers en ANW-ers; ook alleenstaande ouders zijn vrijgesteld of mensen die alleen bijzondere bijstand ontvangen.
- Gemeente kan mantelzorgers en vrijwilligerswerk vrij stellen. CRR pleit hiervoor en verzoekt de gemeente aan de daarvoor in aanmerking komende uitkeringsgerechtigden schriftelijk duidelijkheid te verschaffen.
- Een algemene vergoeding (niet zijnde loon) kan worden vrijgelaten tot €95,— per maand. Gemeente kan bepalen dat tot €150,— per maand wordt vrijgelaten. CRR pleit voor dit laatste.
- Verschil vrijwilligerswerk en tegenprestatie: tegenprestatie is verplicht.
- Advies CRR: Houd rekening met specifieke situatie (leeftijd, opleiding, werkervaring en andere persoonlijke omstandigheden) van de cliënt, anders is er sprake van dwangarbeid (EVRM). De CRR pleit ervoor om dit een en ander met de cliënt te bespreken. De tegenprestatie moet 'naar vermogen' zijn. Passend en in overeenstemming met lichamelijke en geestelijke gezondheid. De CRR gaat ervan uit dat u hier attent op bent.
- Sluit aan bij wat de cliënt zelf wil. CRR pleit hiervoor.

- CRR zou goede afspraken willen maken over (professionele) begeleiding en bejegening in de organisaties waar ze gaan werken. En over hoe vaak en wat gerapporteerd wordt. Hoe zit het met verzekering, werkkleding, vervoer en kosten ervan, kinderopvang e.d.? Hoeveel uren per week?
- CRR: Graag ook duidelijke afspraken over de gevolgen bij weigering.
- Voorkom onrust hierover door goede voorlichting. Dit laatste blijft essentieel wat CRR betreft.
- B&W stelt beleidsregels op over welke werkzaamheden/activiteiten en voorwaarden die gelden. Advies CRR: Betrek CRR hier bij.

Wij hopen u hiermee naar genoegen te hebben geïnformeerd, dat u ons advies ter harte neemt en met ons in gesprek gaat over de verdere vormgeving.

In afwachting van uw reactie, tekenen,

hoogachtend,
namens de Cliëntenraad Roerdalen,

Mr. G.C. van Elk,
voorzitter

Drs. N. van Poll
secretaris

Bijlage 1: Voorstel verordening Cliëntenparticipatie PW

De raad van de gemeente Roerdalen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [datum en nummer];

gelet op artikel 47 van de Participatiewet;

gezien het advies van Cliëntenraad Roerdalen;

overwegende dat de invoering van de Participatiewet een nieuwe verordening noodzakelijk maakt;

besluit vast te stellen de Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet Roerdalen 2015

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die nader worden omschreven, hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht.
2. Andere begrippen
  - a. Cliëntenraad: vorm van cliëntenparticipatie als bedoeld in artikel 47 PW
  - b. Burgemeester en wethouders: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Roerdalen.

Artikel 2. Doel

Het doel van cliëntenparticipatie is dat cliënten en vertegenwoordigers van belangenorganisaties invloed moeten kunnen uitoefenen op het lokale beleid op het terrein van en de uitvoering met betrekking tot de Participatiewet.

Artikel 3. Cliëntenraad

1. De personen bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Participatiewet worden bij de uitvoering van deze wet betrokken door een cliëntenraad. De leden van de cliëntenraad worden benoemd door het college. De cliëntenraad, belangenorganisaties en/of het college kunnen kandidaten voordragen. In geval van voordracht door laatstbedoelde gremia, dient de betreffende voordracht te worden gesteund door de cliëntenraad.
2. De cliëntenraad is, voor zover redelijkerwijs mogelijk, zodanig samengesteld dat deze een afspiegeling is van de bij de uitvoering van de Participatiewet betrokken personen.
3. De cliëntenraad bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste negen personen.
4. Het college benoemt een onafhankelijke voorzitter voor een termijn van vier jaar.

5. De leden dienen:
  - a. met uitzondering van de voorzitter in de gemeente woonachtig te zijn.
  - b. indien zij belangenorganisatie vertegenwoordigen, lid te zijn van de organisatie door wie zij zijn voorgedragen.
  - c. Niets te doen of te laten dat tot (de schijn van) belangenverstremgeling leidt.
  - d. De leden stellen de gemeente in kennis van wijzigingen in functie(s) die zij buiten de cliëntenraad vervullen, indien er sprake zou kunnen zijn van belangenverstremgeling of de schijn daarvan.
  - e. De leden onthouden zich van handelingen of uitlatingen waarbij de cliëntenraad of de gemeente in diskrediet wordt gebracht.
6. Het lidmaatschap van de Cliëntenraad is niet verenigbaar met:
  - a. het lidmaatschap van het college, de gemeenteraad en/of commissie als _____ bedoeld in artikel 82 van de Gemeentewet;
  - b. de functie van ambtenaar binnen de gemeente Roerdalen;
  - c. zijn van bestuurder of medewerker van organisaties met zakelijke belangen bij de uitvoering van beleid op het terrein van de Participatiewet.
7. Voorzitter en leden worden op persoonlijke titel benoemd, geschorst en ontslagen door het college, op voordracht van de cliëntenraad.
8. Benoeming door het college vindt plaats voor een periode van vier jaar. Herbenoeming voor eenzelfde periode van vier jaar is eenmaal mogelijk.
9. De cliëntenraad kiest een penningmeester uit zijn midden.
10. De leden van de cliëntenraad hebben stemrecht. Besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen.
11. De cliëntenraad komt ten minste tien maal per kalenderjaar in vergadering bij elkaar.
12. De cliëntenraad maakt een eigen huishoudelijk reglement.

Artikel 4. Einde lidmaatschap

1. Het lidmaatschap van het cliëntenraad eindigt:
  - a. na het verstrijken van de zittingsduur, volgens een vast te stellen schema;
  - b. door overlijden;
  - c. door tussentijds ontslag;
  - d. door het aanvaarden van een onverenigbare functie, als genoemd in artikel 3, tweede lid;
  - e. door het niet langer voldoen aan de in artikel 3 genoemde benoembaarheidseisen.
2. Wanneer een lid komt te verkeren in de omstandigheden, dat deze niet langer meer voldoet aan de benoembaarheid, of een met het lidmaatschap onverenigbare functie heeft aanvaard, geeft dat lid daarvan onverwijld kennis aan de voorzitter van de cliëntenraad.

Artikel 5. Ambtelijk secretaris

Het college stelt een onafhankelijke derde aan als ambtelijk secretaris om te waarborgen dat de cliëntenraad in staat is zijn taken naar behoren te vervullen. Betaling van deze ambtelijk secretaris geschiedt door de gemeente conform de daarvoor geldende normen.

Hoofdstuk 2. Taken en bevoegdheden van de gemeente, het college, de cliëntenraad en de ambtelijk secretaris

Artikel 6. Taken van gemeentebestuur

1. Het gemeentebestuur vraagt over beleidsvoornemens van de gemeenteraad en het college via de ambtelijk secretaris advies aan de cliëntenraad op een dusdanig tijdstip dat dit advies van wezenlijke invloed kan zijn op het te nemen besluit.
2. Van een tijdstip als bedoeld in het eerste lid is sprake als de adviesaanvraag aan de cliëntenraad wordt toegezonden uiterlijk vier weken voorafgaand aan de datum waarop het college of de gemeenteraad voornemens is het beleid vast te stellen.
3. Het gemeentebestuur zorgt ervoor dat de cliëntenraad wordt betrokken bij de beleidsontwikkeling.

Artikel 7. Ondersteuning cliëntenraad

Het college zorgt voor adequate ondersteuning van de cliëntenraad. Hiertoe:

- a. stelt het een vergaderruimte ter beschikking;
- b. geeft het de leden van de cliëntenraad toegang tot kantoormiddelen zoals een kopieermachine en een printer;
- c. zorgt het ervoor, met inachtneming van artikel 4, tweede lid, dat adviesaanvragen en conceptbeleid de ambtelijk secretaris tijdig bereiken;
- d. stelt het ambtenaren van de gemeente in de gelegenheid een vergadering bij te wonen voor het geven van toelichting of uitleg, als daarom door de cliëntenraad is verzocht;
- e. zorgt het ervoor dat aan de cliëntenraad de nodige informatie wordt verstrekt voor zover dat nodig is voor het naar behoren functioneren van de cliëntenraad
- f. verstrekt het de informatie, bedoeld onder e, op een zodanig tijdstip dat daadwerkelijk invloed mogelijk is op de beleidsvorming en besluitvorming, en
- g. indien van toepassing, ziet het erop toe dat de cliëntenraad wordt geïnformeerd over de redenen van afwijking van het door de cliëntenraad gevraagd of ongevraagd gegeven advies.

Artikel 8. Taken en bevoegdheden van de cliëntenraad

1. De cliëntenraad brengt gevraagd en ongevraagd advies uit in verband met door het college of de gemeenteraad voorgenomen beleid en de uitvoering van de Participatiewet en het overig beleid op het terrein van sociale zaken.
2. De Cliëntenraad is niet bevoegd te adviseren naar aanleiding van klachten, bezwaarschriften en andere zaken die op individuele cliënten betrekking hebben, met uitzondering van de hierbij gehanteerde procedures en regelingen.
3. De Cliëntenraad is eveneens niet bevoegd te adviseren over onderwerpen betreffende de Wet maatschappelijke ondersteuning of de verplichte uitvoering door gemeentelijke organen van wettelijke voorschriften voor zover bij de uitvoering geen ruimte voor eigen gemeentelijk beleid aanwezig is.
4. Het advies als bedoeld in het eerste lid wordt uiterlijk tien werkdagen voordat het college of de gemeenteraad voornemens is het beleid vast te stellen uitgebracht door toezending aan de betreffende beleidsafdeling.
5. Ieder lid is bevoegd agendapunten aan te dragen. Dit dient te geschieden uiterlijk vijf werkdagen voorafgaand aan de vergadering door toezending aan de voorzitter.

Artikel 9. Taken van de ambtelijk secretaris

De ambtelijk secretaris:

- a. draagt in overleg met de cliëntenraad zorg voor een vergaderreglement/huishoudelijk reglement en ziet toe op de naleving ervan;
- b. stelt voor aanvang van het kalenderjaar in overleg met de voorzitter van de cliëntenraad een vergaderkalender samen;
- c. stelt in overleg met de voorzitter van de cliëntenraad voorafgaand aan iedere vergadering de agenda samen;
- d. verzendt de uitnodigingen en, indien van toepassing, conceptbeleid en adviesverzoeken, met inachtneming van artikel 3, tweede lid, uiterlijk tien werkdagen voordat de vergadering plaatsvindt aan de leden;
- e. ziet erop toe dat adviesvragen en conceptbeleid de leden op een zodanig tijdstip bereiken dat zij hun rol effectief kunnen vervullen. Indien nodig last hij een tussentijds extra overleg in, en
- f. maakt een verslag van de vergaderingen en zendt deze gelijktijdig met de uitnodiging van de volgende vergadering aan de leden.

Artikel 10. Budget cliëntenraad

1. Ten behoeve van de cliëntenraad wordt jaarlijks een budget beschikbaar gesteld onder de hierna volgende voorwaarden:
  - a. Ruim voor het einde van het kalenderjaar dient de cliëntenraad een begroting in voor het daarop volgende kalenderjaar;
  - b. De gemeente beslist hierop tenminste 1 maand voor het nieuwe kalenderjaar en stelt het aldus toegekende budget ter beschikking van de cliëntenraad.
  - c. De gemeente draagt zorg voor een bankrekeningnummer ten behoeve van de cliëntenraad, waar voor de aanvang van het nieuwe kalenderjaar het toegekende budget op gestort wordt.
  - d. Ten laste hiervan kunnen, ter beoordeling van het college, onder meer kosten worden gebracht die verband houden met vacatievergoedingen, deskundigheidsbevordering, het inwinnen van advies, achterbanraadpleging en organisatiekosten.
2. Jaarlijks voor 1 april brengt de cliëntenraad aan het college verslag uit van de activiteiten en bevindingen over het voorgaande jaar. Daarbij wordt in een financieel verslag tevens verantwoording afgelegd over de besteding van het beschikbaar gestelde budget.

Artikel 11. Vergoeding aan de leden

De leden van de Cliëntenraad ontvangen een jaarlijkse vergoeding voor hun inzet conform de verordening voorzieningen raadsleden, wethouders en commissieleden op basis van het aantal bijgewoonde vergaderingen.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Artikel 12. Evaluatie

Jaarlijks wordt tussen de cliëntenraad en gemeentesecretaris geëvalueerd of de gekozen opzet van de cliëntenparticipatie voldoet. De cliëntenraad brengt verslag uit van deze evaluatie aan de gemeenteraad.

Artikel 13. Intrekken oude verordening

De 'oude' verordening cliëntenparticipatie wordt ingetrokken.

Artikel 14. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet Roerdalen 2015

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,

De griffier,

Toelichting

Algemeen

Met deze verordening wordt uitvoering gegeven aan artikel 47 van de Participatiewet. Dit artikel draagt de gemeenteraad op bij verordening regels vast te stellen over de wijze waarop personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Participatiewet of hun vertegenwoordigers betrokken worden bij de ontwikkeling van het gemeentelijke beleid.

Personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Participatiewet zijn personen:

- die algemene bijstand ontvangen;
- als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA), artikel 35, vierde lid, onderdelen b en c, van de WIA en artikel 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet;
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- personen zonder uitkering (nuggers) en, die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening.

In de verordening bedoeld in artikel 47 Participatiewet dient minimaal vastgelegd te worden op welke wijze belanghebbenden of hun vertegenwoordigers worden betrokken bij de uitvoering van de wetten, waarbij in ieder geval wordt geregeld de wijze waarop:

- a. vroegtijdig in staat worden gesteld gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen;
- b. worden voorzien van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen;
- c. deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
- d. onderwerpen voor de agenda van dit overleg kunnen aanmelden;
- e. worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.

Om een goede werking van de cliëntenraad te waarborgen worden de leden van de cliëntenraad worden ondersteund en gefaciliteerd door de gemeente. De regering hecht sterk aan actieve betrokkenheid van burgers die met de Participatiewet te maken krijgen.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1. Begripsbepalingen

Aansluiting is gezocht bij de formuleringen in de wet en/ of bestaande regelgeving.

Artikel 2. Doel en taken

In dit artikel worden doel en taken beschreven. Belangrijk is dat de Cliëntenraad ook ongevraagd het college kan adviseren. Ten behoeve van de Cliëntenparticipatie Wmo fungeert een apart adviesorgaan. Daarom is advisering ten aanzien hiervan expliciet uitgesloten.

Artikel 3. Cliëntenraad

Dit artikel bepaalt hoe de cliëntenparticipatie concreet wordt vorm gegeven.

Eerste lid

Omdat het niet mogelijk is om alle personen persoonlijk te betrekken bij het beleid ligt het voor de hand een cliëntenraad samen te stellen die bestaat uit vertegenwoordigers van de doelgroepen zelf of vertegenwoordigers uit belangenorganisaties.

De leden van de cliëntenraad worden benoemd door het college. De cliëntenraad of belangenvertegenwoordigers van cliënten kunnen kandidaten voordragen voor lidmaatschap van de cliëntenraad (eerste lid). Het college zal een afgewezen voordracht moeten motiveren.

Tweede lid

Om de actieve betrokkenheid van alle personen goed tot zijn recht te kunnen laten komen, is het van belang dat de cliëntenraad een afspiegeling is van alle in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet genoemde doelgroepen. Een evenredige vertegenwoordiging van bovengenoemde groepen in de cliëntenraad is daarom het uitgangspunt van deze verordening. Dit voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is. Dit uitgangspunt is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een

handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid (zie het Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden, 2007, nummer 169).

De ambtelijk secretaris verzorgt met de voorzitter de agendering. De voorzitter wordt benoemd voor een termijn van 4 jaren.

Artikel 5. Ambtelijk secretaris

Op grond van artikel 47, onderdeel b, van de Participatiewet moet worden voorzien in ondersteuning om de cliëntenraad zijn rol effectief te kunnen laten vervullen. Om hierin te kunnen voorzien wordt een ambtelijk secretaris aan de cliëntenraad toegevoegd. Deze kan de communicatie tussen college en gemeenteraad enerzijds en de cliëntenraad anderzijds stroomlijnen. De ambtelijk secretaris dient in woord en daad affiniteit te hebben met de taken die aan de cliëntenraad zijn opgedragen. Daarbij dient de ambtelijk secretaris in woord en daad de belangen van de cliënten en cliëntenraad te dienen.

Artikel 6. Taken van het gemeentebestuur

Het gemeentebestuur zal over beleidsvoornemens van de gemeenteraad en het college via de ambtelijk secretaris advies vragen aan de cliëntenraad op een dusdanig tijdstip dat dit advies van wezenlijke invloed kan zijn op het te nemen besluit. Als de adviesaanvraag uiterlijk [periode,] voorafgaand aan de datum waarop het college of de gemeenteraad voornemens is het beleid vast te stellen, wordt toegezonden aan de cliëntenraad, dan kan het advies van de cliëntenraad van wezenlijke invloed zijn op het door de gemeenteraad of het college te nemen besluit.

Nadere toelichting als het derde lid overgenomen wordt

Het wordt belangrijk geacht dat de cliëntenraad tijdig wordt betrokken bij de totstandkoming van beleid zodat het uitoefenen van invloed op het beleid op die wijze mogelijk is. Daarom is in het derde lid bepaald dat het college ervoor zorgt dat de cliëntenraad wordt betrokken bij de beleidsontwikkeling.

Artikel 7. Ondersteuning cliëntenraad

Om zijn taken effectief te kunnen vervullen is het van belang dat de cliëntenraad wordt gefaciliteerd. Niet alleen vergaderruimte is van belang, maar ook de toegang tot kantoormiddelen. Het college zorgt voor adequate ondersteuning van de cliëntenraad.

Artikel 8. Taken en bevoegdheden van de cliëntenraad

De cliëntenraad is bevoegd gevraagd en ongevraagd advies te geven over het te ontwikkelen beleid. Het advies wordt uiterlijk 10 werkdagen voordat het college of de gemeenteraad voornemens is het beleid vast te stellen uitgebracht door toezending aan de betreffende beleidsafdeling.

Dit artikel regelt tevens uitdrukkelijk dat de cliëntenraad geen bevoegdheid heeft in individuele- en uitvoeringsvraagstukken. Ieder lid van de cliëntenraad is bevoegd agendapunten aan te dragen. Dit moet uiterlijk 5 werkdagen voorafgaand aan de vergadering gebeuren. De agendapunten moeten worden gezonden aan voorzitter.

Artikel 9. Taken van de ambtelijk secretaris

De ambtelijk secretaris vormt de ambtelijke schakel tussen de gemeenteraad en het college en de cliëntenraad. Hij zal erop moeten toezien dat alle partijen informatie tijdig ontvangen of verstrekken, zodat alle partijen hun taak effectief kunnen vervullen. Doordat de ambtelijk secretaris (mede) is

belast met de agendering en verslaglegging kan hij ervoor waken dat alle partijen naar evenredigheid aan bod komen. De ambtelijk secretaris verzendt de uitnodigingen aan de leden uiterlijk [aantal] werkdagen voordat de vergadering plaatsvindt.

Artikel 10. Budget cliëntenraad

Het budget is ter vrije besteding van de cliëntenraad. Ten laste hiervan kunnen onder meer kosten worden gebracht die verband houden met deskundigheidsbevordering, het inwinnen van advies, achterbanraadpleging en organisatiekosten (tweede lid). Deze kosten worden in verband gebracht met de ingediende en goedgekeurde begroting. Bij overschrijding dient voorafgaande goedkeuring aan de gemeente te worden verzocht. De kosten worden door de cliëntenraad pas gemaakt zodra goedkeuring daarvan door de gemeente heeft plaatsgevonden.

De cliëntenraad moet jaarlijks voor 1 september een begroting ter goedkeuring indienen. Ook moet de cliëntenraad jaarlijks achteraf verantwoording afleggen over de besteding van de middelen, zoals vastgelegd in het derde lid.

Artikel 11: Vergoeding leden cliëntenraad

De leden ontvangen vacatiegeld voor de door hen bijgewoonde vergaderingen of bijeenkomsten conform verordening voorzieningen raadsleden, wethouders en commissieleden.

De maximumvergoeding voor het bijwonen van vergaderingen voor leden van gemeentelijke commissies genoemd in het eerste lid van artikel 14 van het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden bedraagt per 1 januari 2013: €75,05 per bijgewoonde vergadering c.a.